

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษและแรงงใจ ของนักศึกษานาฏศิลป์ชั้นสูง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำวิจัย ดังนี้คือ

1. กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้
2. ความสามารถในการพูด
3. ความสามารถในการเขียน
4. แรงงใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้

1. ความหมายของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้

กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ (Scaffolded Plays) หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดให้ผู้เรียนแต่งบทสนทนาของตัวละครต่อบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้จนเสร็จสมบูรณ์ แล้วจึงนำบทสนทนาที่ผู้เรียนแต่งจนเสร็จสมบูรณ์แล้วไปแสดงในรูปแบบของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ (O'Day, 2001) และผู้เรียนสามารถใช้ศิลปะด้านดนตรี การเดินรำและศิลปะต่าง ๆ เข้าไปผสมผสานตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เรียน (Buesgen, 1999)

2. ความสำคัญของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้

O'Day (2001) ได้กล่าวถึงผลดีของใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนของผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาในด้านต่อไปนี้เป็น บทบาทของครูจะเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของเนื้อเรื่อง จะทำหน้าที่ในการสนับสนุนหรือจัดหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน จะช่วยเอื้อให้ผู้เรียนผลิตผลงานออก

มาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มากกว่าที่จะเป็นผู้บอก ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วม รับผิดชอบในงานของตน จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนเพื่อเขียน บทละครขึ้นมา บรรยากาศในชั้นเรียนจะเป็นไปในลักษณะที่ผ่อนคลายเพราะผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและ ไม่ต้องกลัวถูกเยาะเย้ยจากเพื่อนเมื่อได้เสนอความคิดเห็นขึ้นมา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เพราะผู้เรียนจะเป็นผู้พัฒนาบทพูดในบทละครที่ครูเขียน โครงสร้างบางส่วนไว้ โดยที่ผู้เรียนสามารถเสริมเนื้อหาเพื่อให้เนื้อเรื่องมีความหลากหลายมากขึ้น มีความยืดหยุ่นและสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี โดยมีครูเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์อย่างมากจาก กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพราะในการฝึกเขียนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนสามารถเริ่มต้นการเขียนจากการเขียนเรื่องหรือบทละครเป็นภาษาของตนเองก่อน แล้วจึง เขียนเป็นภาษาอังกฤษภายหลัง ซึ่งจะช่วยให้การเรียนของผู้เรียนเป็นไปโดยง่ายมากขึ้น อีกทั้งผู้เรียน เล็งเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะผู้เรียนต้องสื่อสารออกมาในสถานการณ์จริง โดยผ่านออกมาทางบทละคร ผู้เรียนมีเวลามากเพียงพอในการฝึกหัดเขียนและพัฒนาบทจนกว่าผู้เรียน จะพอใจในผลงานของตน และผู้เรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากเพื่อนและครูผู้สอนหากประสบ ปัญหาในด้านการเขียน นอกจากนี้ กิจกรรมดังกล่าว ยังเป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถสะท้อนให้เห็น ถึงสภาพการสอนของตนเองในแง่ของความเป็นผู้ที่ส่งเสริมความเป็นตัวของตัวของนักเรียนหรือเป็น ผู้ควบคุมในชั้นเรียน เพราะในกระบวนการฝึกเขียนบทละครของผู้เรียน ผู้สอนจะเข้าใจมากขึ้นว่าผู้เรียน เรียนและใช้ภาษากันอย่างไรโดยไม่ต้องมีการบังคับหรือควบคุมชั้นเรียน

นอกจากนี้ ยังพบว่า การเรียนด้วยกิจกรรมดังกล่าว ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายเพราะใน การแสดงละคร จุดสนใจของผู้เรียนไม่ได้อยู่ที่การออกเสียงในภาษาที่สองเท่านั้น แต่ขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องแสดงออกถึงอารมณ์ของตัวละครที่ได้แสดงอยู่อีกด้วย และพบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจใน การเรียนและมีความกล้าที่จะลองผิดลองถูกมากขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539, หน้า 156-157) ที่ว่า กิจกรรมการละครมีคุณค่าต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสฝึกภาษาพูดที่เป็นธรรมชาติ ผู้เรียนมีความรู้สึกมั่นคงในการใช้ภาษา เพราะการพูดตามบทไม่ เป็นสิ่งที่น่ากลัวและไม่ต้องการความสามารถพิเศษมากนัก ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการเคลื่อนไหวการใช้ มือและการแสดงความรู้สึกบนใบหน้าควบคู่ไปกับการใช้ภาษาพูด ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้และเข้าใจ เช่นเดียวกับการสื่อความหมายโดยใช้คำพูด และทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง มีระเบียบวินัย และเกิดพึงพอใจเมื่อการแสดงสิ้นสุดลง มีการทำงานร่วมกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม การฝึกภาษาจึงเป็นทั้ง จุดมุ่งหมายและวิธีการในขณะเดียวกัน

Dodge (2001) ได้ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ (Creative Drama) ในการเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนแคนาดา ผลของการวิจัยก็สอดคล้องไปในทางเดียวกันว่า การเรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ประสพผลสำเร็จอย่างสูงในการส่งเสริมการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผลงานและมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุก ๆ คนมีส่วนร่วมโดยตรงในทุกขั้นตอนของกิจกรรมและเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดทางเลือกในการเรียนให้ผู้เรียนหลายทาง นอกจากนี้ ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยตนเอง เพราะเป็นกิจกรรมที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีมนุษยนิยม กล่าวคือ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ภาษา มิใช่เพียงเพื่อจะสื่อสารกับผู้คนเท่านั้น แต่เพื่อพัฒนาศักยภาพภายในตัวของตัวเองของผู้เรียน และถือว่าภาษาเป็นเพียงเครื่องมือของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากนี้ การผสมผสานดนตรี การเต้นรำ และศิลปะต่าง ๆ ในกิจกรรมการแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายและอยากมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้ความสามารถด้านภาษาเหล่านี้ เพราะภาษาก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการแสดงละครเท่านั้น ในขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจส่วนประกอบที่สำคัญของการแสดงละคร เช่น โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร ตลอดจนมีมุมมองที่หลากหลายในแง่ของวัฒนธรรมและภาษาอีกด้วย

กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมที่สามารถใช้ส่งเสริมความสามารถในการเขียนของผู้เรียนอย่างเดียวเท่านั้น กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมดีขึ้นด้วย เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การแก้ปัญหาเมื่อมีการขัดแย้งกันภายในกลุ่ม การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนมีความเข้าใจผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Bowers และ Basso (1999) ที่ได้ทำการศึกษาถึงการใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ว่ามีส่วนช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้เรียนที่มีต่อกันอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่รายงานว่าผู้เรียนเรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกันในกลุ่มมากขึ้น เช่น การเรียนรู้ที่จะรับฟังและเคารพความคิดเห็นหรือคำแนะนำของเพื่อน การเรียนรู้ที่จะร่วมมือกันแก้ปัญหาภายในกลุ่ม การเรียนรู้ที่จะประนีประนอมกันภายในกลุ่มมากขึ้น และกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนดีขึ้นอีกด้วย

วิไลพร ธนสุวรรณ (2536) ได้กล่าวว่าถึงประโยชน์ของกิจกรรมการละครที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไปในทางเดียวกันในด้านต่อไปนี้ คือ ประการแรก เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีในด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ประการที่สอง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางการพูดอย่างสมจริง กล่าวคือ ในการสนทนาจะมีผู้ฟังและผู้พูด ผู้เรียนไม่เพียงแต่จะตอบสนองด้วยคำพูด แต่ยังได้ใช้ท่าทางและการแสดงออกทางด้านสีหน้าอีกด้วย ประการที่สาม ช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้ในการเรียนภาษาเพราะ

กิจกรรมการละครเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เรียน ประการที่สี่ ช่วยให้ครูดำเนินการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นที่มีระดับความสามารถต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น การแสดงบทบาทสมมติ จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ตามความสามารถของตนเอง ประการสุดท้าย สร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน

จากคุณลักษณะที่โดดเด่นของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้และกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนผลิตผลงานด้านการเขียนและงานแสดงได้อย่างสร้างสรรค์และมีอิสระ โดยมีผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง ส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างผู้เรียน สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้จึงสามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้นอีกด้วย

3. ขั้นตอนของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้

เนื่องจากกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่ผสมผสานมาจากกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้และกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูดที่ใช้ในการส่งเสริมการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงขอแนะนำความหมายและขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีดังรายละเอียดของแต่ละส่วนดังต่อไปนี้คือ

กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการและสามารถส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนถึงแม้ว่าผู้เรียนจะไม่ได้พูดในสถานการณ์จริงก็ตาม Buesgen (2001) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่าเป็นกิจกรรมการละครซึ่งมีการนำประสบการณ์ของผู้แสดงมาเป็นจุดสำคัญของการแสดง รวมถึงการแสดงละคร การแสดงจากเนื้อเรื่อง การแสดงจินตนาการ เกมที่เกี่ยวกับการแสดงต่าง ๆ ดนตรี และการเดินรำ ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทั้งหมดที่อยู่ใน “โลกสมมุติ”

กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เป็นกิจกรรมที่ครูจะเขียนบทสนทนาของตัวละครเริ่มต้นให้ แล้วบทสนทนาของตัวละครและเหตุการณ์ของเรื่องเอาไว้อย่างจงใจ เพื่อให้ผู้เรียนดำเนินเรื่องต่อไปจนเสร็จสมบูรณ์ แล้วจึงนำบทสนทนาที่ผู้เรียนแต่งจนเสร็จสมบูรณ์แล้วไปแสดงในรูปแบบของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ (O'Day, 2001) โดยที่ O'Day (2001) ได้ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษา สามารถกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถนำ

มาใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนของผู้เรียนได้ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะต้องสร้างบทสนทนาด้วยตนเอง โดยใช้จินตนาการว่าตัวละครจะพูดอย่างไร รู้สึกอย่างไรและจะพูดอะไรต่อกับบทสนทนา และสถานการณ์ที่ครูละเอาไว้ ผู้เรียนจะได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมและรับผิดชอบงานของตนโดยที่ผู้เรียนจะรู้สึกกลัวและมีอิสระในการคิด มีความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์ตัวละครของตน

ขั้นตอนในการเขียนบทละครตามแนวคิดของ O'Day (2001) ในกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ผู้เรียนจะต้องอภิปรายเกี่ยวกับบทละครที่ครูกำหนดให้ว่ามีเรื่องราวเป็นมาอย่างไร ผู้เรียน สามารถแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ หรือบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทละคร เช่น ตัวละคร ฉาก โครงเรื่อง ฯ
 2. ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่ปรากฏอยู่จริงในเนื้อเรื่องเป็นอย่างไร ศึกษาและเปรียบเทียบว่ามีข้อแตกต่างกับสิ่งที่ผู้เรียนได้อภิปรายหรือไม่
 3. แบ่งเหตุการณ์ที่เป็นเหตุการณ์หลักออกเป็นตอน ๆ จากนั้นผู้เรียนในกลุ่มย่อยได้รับมอบหมายให้ช่วยกันเขียนบทละครในตอนที่คุณรับผิดชอบ
 4. เมื่อทุกกลุ่มเขียนสำเร็จ ให้นำบทละครทุกตอนมาอ่านร่วมกันแล้วพิจารณาว่ามีเนื้อเรื่องตอนใดที่ไม่เข้ากับเนื้อเรื่องทั้งหมด
 5. อภิปรายร่วมกันเพื่อพิจารณาถ้ามีเนื้อหาบางตอนที่ไม่เข้ากับเนื้อเรื่องทั้งหมดแล้วจึงปรับแก้เพื่อให้เข้ากับเนื้อเรื่องโดยรวม
 6. บทละครที่ได้รับการปรับแก้จะถูกเขียนขึ้นอีกครั้งจนได้บทละครที่เสร็จสมบูรณ์
- อย่างไรก็ตาม Dougill (1987, pp. 13-15 อ้างใน วิไลพร ธนสุวรรณ, 2536, หน้า 133) ได้เสนอกิจกรรมการละครที่ใช้ในการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คือ กิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูด (Drama-based lessons without a script) สำหรับกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการเขียนของผู้เรียนได้ เพราะผู้เรียนจะได้รับเพียงแต่บทบาทและสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้สร้างบทสนทนาด้วยตนเอง (Dougill, 1987) กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ สามารถจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูด เพราะกิจกรรมดังกล่าว ผู้เรียนจะต้องสร้างบทสนทนาด้วยตนเองเช่นกัน

กิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูด เป็นกิจกรรมมีความเหมาะสมที่นำมาใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะได้รับเพียงบทบาทและสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น ผู้เรียนจะต้องสร้างบทสนทนาด้วยตัวเอง ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกเขียนภาษาเพื่อการ

สื่อสารในสถานการณ์จริง แต่สื่อสารออกมาโดยการผ่านบทละครเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการฝึกการเขียนภาษาโดยผ่านจากการเขียนบทละครเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง สำหรับการนำกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูดมาใช้ประกอบการสอนการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศตามแนวคิดของ Dougill (1987) ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเสนอกิจกรรม (Setting up the activity) ครูแจกบัตรบทบาทให้แก่ผู้เรียนอ่านก่อน หลังจากนั้นครูมีการตรวจเช็คความเข้าใจของผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนได้สรุปกิจกรรมนั้น ๆ ให้ฟังอีกครั้งหนึ่ง และครูจะให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนจะปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม (Running the activity) ขั้นนี้จะรวมถึงการทำงานกลุ่มและการแสดงดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

2.1 ในระหว่างทำงานกลุ่ม ผู้เรียนแต่ละคนก็จะช่วยกันหาวิธีที่จะแสดงบทบาทของตน บทบาทของครูผู้สอนในระดับนี้ก็คือ การช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องด้านตัวภาษา โดยไม่ให้เกิดทบทวนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ต่อจากนั้นผู้เรียนก็จะมีการซ้อมบทบาทของตนก่อนการแสดง (Rehearsal)

2.2 ขั้นแสดง (Performance) หลังจากมีการซ้อมบทบาทเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มก็จะแสดงบทบาทให้เพื่อนทั้งชั้นดู ในขั้นนี้ครูต้องระวัง ไม่ควรเข้าไปแก้ไขผู้เรียนทันทีเมื่อผู้เรียนกระทำผิด ครูควรจะมีการจดสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กกระทำผิด นอกจากจุดเด่น ๆ ของผู้เรียน

3. ขั้นอภิปรายผล (Discussion) ขั้นนี้จะรวมถึงการประเมินผลและการพิจารณาแก้ไขตัวภาษาที่ใช้ แทนการบอกว่า กลุ่มไหนแสดงดีกว่ากัน ครูจะนำการอภิปรายของกลุ่มผู้เรียนเพื่อไปสู่การตัดสินใจโดยการตั้งคำถามว่า “กลุ่มไหนบ้างที่มีจุดเด่น” “ทำไม” และผู้เรียนก็จะให้เหตุผลว่ากลุ่มไหนบ้างที่ประสบผลสำเร็จในการแสดง นอกจากนี้ครูอาจจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนช่วยกันวิจารณ์ผลการแสดงของตนอีกด้วย สำหรับการพิจารณาตัวภาษาที่ใช้ ครูอาจจะบอกข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์และตัวอย่างที่ถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ฝึกในสิ่งที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

4. ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ (Checking comprehension) ในขั้นนี้ครูจะตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนที่เกี่ยวกับกิจกรรมการละคร ซึ่งอาจได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การแสดงสด หรือสถานการณ์จำลอง โดยใช้คำถามชักถามแบบปากเปล่าโดยใช้คำถามชุดของ Guthrie (1977)

หรือ คำถามชุดของ Sadow (1982) หรือคำถามชุดของ Marshall (1983) ซึ่ง วิไลพร ธนสุวรรณ (2536) ได้กล่าวถึงคำถามชักถามแบบปากเปล่าที่สมพิช เมธิพงษ์ (2534) ได้รวบรวมไว้ ซึ่งเป็นคำถามแบบต่าง ๆ เพื่อวัดความเข้าใจเรื่องราวที่เป็นลักษณะเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

4.1 คำถามชุดของ Guthrie (1977) มีดังนี้

Setting

- Where does the story take place?
- Who are the main characters of the story?
- When does the story take place?
- Is there any other information that helps us get the picture of what things are like at the beginning of the story?

Goal

- What is the purpose of the main character?
- Is there any other information about the main character's goal?"

Plot

- How does the main character try to get the goal?
- A. First try.
- Something happens.
 - What does the main character do?
 - How did it turn out?
 - Is there any other information about the first try?
- B. Second try.
- Main character makes a new plan to get the goal.
 - Main character tries new plan.
 - How did it turn out?
 - Is there any other information about the second try?

Ending

- Did the main character get the goal?
- Is there any other information about the way the story ended?

4.2 คำถามชุดของ Sadow (1982) มีดังนี้

- Where and when did the events in the story take place and who was involved in them? – (setting)
- What started the chain of events in the story? – (initiating event)
- What was the main character's do about it? – (action)

- What happened as a result of what the main character did? – (consequence)

4.3 คำถามชุดของ Marshall (1983)

Theme

- What is the major point of the story?
- What is the moral of the story?
- What did _____ learn at the end of the story?

Setting

- Where did _____ happen?
- What did _____ happen?

Character

- Who is the main character?
- What is _____ like?

Initiating events

- What is _____'s problem?
- What does _____ have to try to do?

Resolution

- How did _____ solve the problem?
- How did _____ achieve the goal?
- What would you do to solve _____'s problem?

5. ขั้นเขียน (Writing) หลังจากที่ได้ตรวจสอบความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ โดยการซักถามแล้ว ครูให้ผู้เรียนเขียนเรียงความซึ่งอาจเป็นงานกลุ่มหรืองานเดี่ยวก็ได้

เนื่องจากขั้นตอนของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ดังกล่าวข้างต้น เป็นกิจกรรมที่ใช้ในบริบทที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของภาษา อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้แต่งบทละครให้เสร็จสมบูรณ์แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แล้วจึงค่อยนำเสนอเรื่องที่ได้นำไปแสดงในรูปแบบกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ภายหลัง ซึ่งไม่ได้นำกิจกรรมการแสดงมาบูรณาการในขั้นตอนด้วย จึงมีความแตกต่างจากกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูดที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ดังที่ Dougill (1987) ได้เสนอไว้ จากแนวคิดทั้งสองดังกล่าวสามารถผสมผสานขั้นตอนเพื่อให้ออกมาเป็นกิจกรรมในภาพรวมได้ใหม่ดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนการแสดง (Pre-stage activities) สำหรับขั้นก่อนการแสดงเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้เสนอความคิดเห็นว่าเรื่องควรจะต่อไปในลักษณะใด มีการแบ่งกลุ่มเพื่อเขียนบทละครในตอนที่

รับผิดชอบ จากนั้นมีการอภิปรายหากมีบางคนที่ไม่เข้ากับเนื้อเรื่องทั้งหมด และปรับแก้จนได้บทละครที่เสร็จสมบูรณ์ บทบาทของผู้สอนจะเป็นไปตามขั้นตอนที่ Dougill (1987) เสนอไว้คือ ช่วยเหลือแก้ไขข้อถูกต้องด้านตัวภาษาโดยไม่ให้กระทบกระเทือนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2. **ขั้นแสดง (On-stage activities)** ในขั้นแสดงจะใช้ขั้นดำเนินกิจกรรมของ Dougill (1987) ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นซ้อมบทบาทก่อนการแสดง ผู้เรียนสามารถตกแต่งเวที ฉาก จัดหาเครื่องแต่งกาย จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการแสดงได้ตามความต้องการ แล้วใช้ในการฝึกซ้อม และขั้นแสดง หลังจากมีการฝึกซ้อมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนก็จะแสดงจริงบนเวที ผู้สอนไม่แก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทันทีเมื่อผู้เรียนกระทำผิดแต่จะจดบันทึกไว้

3. **ขั้นหลังการแสดง (Post-stage activities)** สำหรับขั้นหลังการแสดง จะใช้ขั้นอภิปรายผล และขั้นตรวจสอบความเข้าใจของ Dougill (1987) ขั้นอภิปราย จะเป็นการประเมินผลและแก้ไขตัวภาษาที่ใช้ ครูอาจบอกข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์และตัวอย่างที่ถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ฝึกในสิ่งที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวิจารณ์ผลการแสดงของตน จากนั้นจึงตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับตัวละคร โดยใช้คำถามชักถามแบบปากเปล่า เป็นคำถามหุคของ Guthrie (1977) คำถามหุคของ Sadow (1982) หรือคำถามหุคของ Marshall (1983) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับบทละคร เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับฉาก โครงเรื่อง ตัวละครต่าง ๆ เป็นต้น

จากการผสมผสานขั้นตอนที่สำคัญของกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ที่ให้กับเจ้าของภาษา เข้ากันกับกิจกรรมการละครแบบไม่มีบทพูดที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศออกมาเป็นกิจกรรมในภาพรวมใหม่ จึงทำให้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้มีความกระชับ ชัดเจนและเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น

ความสามารถในการพูด

เมื่อกล่าวถึงการพูด โดยทั่วไปหมายถึงความสามารถในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้กับผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดหมายในการพูดของผู้พูด สำหรับความสามารถในการพูดในกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ความสามารถในการพูดหมายถึง ความสามารถในการพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ของตัวละคร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการพูดที่จะกล่าวถึงได้แก่ ความหมายของการพูด องค์ประกอบของการพูด ระดับความสามารถในการพูด และการประเมินความสามารถในการพูด

1. ความหมายของการพูด

มีผู้ให้ความหมายของการพูดไว้ดังต่อไปนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532, หน้า 53-54) กล่าวว่า ความสามารถในการพูดหมายถึง ความสามารถในการผลิตภาษา และเป็นกระบวนการสื่อความหมาย ผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นรหัสภาษา หรือเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ และนอกจากจะเน้นคำและระดับเสียงสูง ต่ำในประโยคเพื่อสื่อความหมายแล้ว ผู้พูดยังได้แสดงถึงวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูดคือ แสดงจุดมุ่งหมายว่าต้องการอะไร พูดกับใคร ที่ไหน พูดอย่างไร ฯลฯ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

สวนิต ขมาภัย (2526, หน้า 1) กล่าวว่า การพูดคือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงรวมทั้งกิริยาอาการ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง การใช้ความสามารถในการพูดที่ดีคือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตาม จรรยาบรรณและประเพณีของสังคม เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการที่เป็นคุณประโยชน์ ให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนองให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด

เกียรติชัย ขานะรังษี (2540, หน้า 14) ได้กล่าวถึงความหมายของการพูดสื่อสารของ Byrne (1986) ว่าเป็นกระบวนการสองทิศทางที่เกี่ยวข้องกับทักษะการรับรู้ (Receptive skill) ของผู้ฟังและ ทักษะการผลิตภาษา (Productive skill) ของผู้พูด โดยผู้พูดจะทำหน้าที่ส่งรหัส (Encode) เพื่อสื่อเจตนา หรือความต้องการ ในขณะที่ผู้ฟังจะถอดรหัส (Decode) หรือตีความสารนั้นโดยอาศัยความซ้ำซ้อน (Redundancy) ในตัวภาษาพูด ความรู้ในเรื่องระบบภาษา เช่น เสียงหนักเบาในประโยค ตลอดจนเข้าใจ ภาษาท่าทางช่วยในการตีความในสารนั้นให้ตรงตามเจตนาของผู้สื่อ

บำรุง ไตรรัตน์ (2524, หน้า 53) กล่าวว่า ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะการพูดนั้น ควรจะสามารถนำคำศัพท์ต่างๆ มาผูกเป็นประโยคแล้วเปล่งออกมาเสียงที่เจ้าของภาษาฟังและสามารถเข้าใจได้ และจะต้องออกสำเนียงได้ถูกต้อง หรือออกระดับเสียงสูง ต่ำในประโยคให้ถูกที่ เพื่อที่เจ้าของภาษาฟังแล้วเข้าใจได้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การพูดคือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาท่าทางต่าง ๆ ของผู้ส่งสาร เพื่อสื่อถึงความต้องการ ความรู้สึก และบอกข้อมูลข่าวสาร ให้ผู้รับสารมีความเข้าใจและ เกิดการตอบสนองให้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารนั่นเอง

2. องค์ประกอบของการพูด

Harris (1947 อ้างใน เกียรติชัย ขานะรังษี , 2540) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการพูด มีดังต่อไปนี้คือ

1. การออกเสียง ซึ่งหมายถึง การออกเสียงสระ พยัญชนะ การเน้นเสียง ระดับเสียงสูงต่ำในประโยคตลอดจนถึงจังหวะในการพูด

2. โครงสร้างไวยากรณ์

3. การใช้คำศัพท์

4. ความคล่องแคล่ว

5. ความเข้าใจ หมายถึง ปริมาณและคุณภาพของความเข้าใจของผู้ฟังต่อคำพูดที่พูดออกไป

Fillmore (1979 อ้างใน พรสวรรค์ สายสุดใจ, หน้า 9) ได้อธิบายความหมายของความคล่องในการพูดไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นความสามารถที่จะพูดได้อย่างต่อเนื่อง และมีการหยุดที่เหมาะสมกับประโยคที่ใช้

2. สามารถพูดประโยคที่ถูกต้องตามเกณฑ์โครงสร้างประโยค (Syntax) และตาม

ความหมาย (Semantics)

3. สามารถพูดได้เหมาะสมตามบริบท (Context)

4. สามารถคิดคำพูดขึ้นเองได้อย่างไม่จำกัดและหลากหลายลีลา รวมไปถึงการเล่าเรื่อง

จบชั้น พูดเปรียบเทียบ เป็นต้น

3. ระดับความสามารถในการพูด

Valette and Disick (1972, อ้างใน เกียรติชัย ขานะรังษี , 2540) ได้แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1. ขั้นกลไก ผู้พูดสามารถเลียนแบบเสียง ระดับเสียง ออกเสียงตามแบบเจ้าของภาษาได้ สามารถท่องจำคำ ประโยค ข้อความ บทสนทนาที่เรียนมาแล้วโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำเหล่านั้น

2. ขั้นความรู้ ผู้พูดสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนมา โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง

3. ขั้นถ่ายโอน ผู้พูดสามารถนำกฎไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วมาสร้างรูปประโยคใหม่ ๆ ในเวลาพูดได้

4. ขั้นสื่อสาร ผู้พูดสามารถแสดงความคิดเห็น ความต้องการให้ผู้อื่นรู้ได้ โดยเน้นความคล่องแคล่ว ความเข้าใจ มีความสามารถในการสื่อสาร ได้มากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์

5. ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ผู้พูดสามารถใช้ลีลาการพูด น้ำเสียง คำ และสำนวนเหมาะสมกับสถานการณ์

4. การประเมินความสามารถในการพูด

กาญจนา ปราบพล (2532, หน้า 139-140 อ้างใน วัชรพงษ์ ทองงาม, 2541) ได้เสนอแนะแบบวัดในการประเมินผลทางด้านการฟัง-พูดไว้ดังนี้ แบบใช้ข้อสอบประเภทเขียนตอบ ซึ่งจะสามารถวัดทักษะสัมพันธได้ ต่อมาคือแบบสังเกตกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งอาจสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ โดยเน้นวัดอุปประสงค์เชิงปฏิบัติ และมักจะใช้กับห้องเรียนขนาดเล็ก แบบถัดมาคือ ให้ผู้เรียนประเมินความสามารถของตนเอง เพราะการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นการให้ความสำคัญการใช้ภาษาของผู้เรียน เพราะฉะนั้น ผู้เรียนควรมีการประเมินผลการเรียนของตนเอง ด้วยการประเมินผลโดยผู้เรียนเอง เป็นรูปแบบการวัดผลที่ทำให้ผู้เรียนไม่ตื่นตกใจและเครียดเหมือนการวัดผลโดยการทดสอบ ผู้เรียนอาจช่วยผู้สอนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้โดยการสังเกต และการวัดพฤติกรรมของตนเอง เช่น ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนประเมินสิ่งที่ผู้สอนกำหนดให้ แต่การให้ผู้เรียนประเมินความสามารถของตนเอง ผู้สอนควรระวังในเรื่องความเชื่อถือได้ของคำตอบ เพราะผู้ตอบบางคนอาจจะไม่ตอบตามความจริง และในกรณีที่ผลต่อคะแนนสอบ อาจตอบให้ดีกว่าความเป็นจริง นอกจากนี้ คำตอบยังขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ตอบอีกด้วย ผู้สอนควรไม่ใช่ข้อมูลจากด้านเดียวมาเป็นเกณฑ์ตัดสิน ควรประเมินความสามารถของผู้เรียนจากการสอบ การสังเกตและความเห็นของผู้เรียนร่วมกัน

ในด้านการประเมินความสามารถในการพูดอังกฤษ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) กล่าวว่าความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดภาษาอังกฤษประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ประการคือ

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) มิได้หมายถึงความเร็ว แต่หมายถึงความราบรื่นและความต่อเนื่อง และความเป็นธรรมชาติในการพูด
2. ความเข้าใจ (Comprehensibility) หมายถึง ความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (Amount of communication) หมายถึง ปริมาณของข้อความหรือข้อมูลที่สามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้
4. คุณภาพของข้อความที่นำมาสื่อสาร (Quality of communication) หมายถึง ความถูกต้องของภาษาที่พูดออกไป
5. ความพยายามในการสื่อสาร (Effort to communicate) หมายถึง ความพยายามที่จะให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด โดยใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูดเพื่อสื่อสาร

องค์ประกอบเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินให้คะแนนในการพูดของผู้เรียน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ (ด้านที่ 1-4 เป็นแบบ The Schulz Communicative

Competence Scale ด้านที่ 5 เป็นแบบ The Foreign Service Institute Scale และ 6 เป็นแบบ The Bartz Scale (Vatette 1977, pp. 151-156 อ้างใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532)

1. ความคล่องตัว

- 1.1 พูดตะกุกตะกักและไม่ปะติดปะต่อกันจนไม่สามารถสนทนากันได้
- 1.2 พูดช้ามากและไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคที่ใช้กันอยู่ประจำ
- 1.3 มีความลังเลบ่อย และพูดตะกุกตะกัก บางประโยคไม่สมบูรณ์
- 1.4 มีความลังเลในการพูดบางครั้งบางคราว พูดตะกุกตะกักบ้างเพราะพูดประโยคใหม่

และต้องจัดเรียงคำ

- 1.5 พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังรู้ว่าไม่ใช่เจ้าของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็ว

และความสม่ำเสมอของการพูด

- 1.6 พูดได้อย่างสบายและราบรื่นเหมือนเจ้าของภาษา

2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

- 2.1 ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนพูด
- 2.2 เข้าใจเพียงเล็กน้อยที่เป็นส่วนย่อย ๆ หรือคำเดียว ๆ
- 2.3 เข้าใจบางกลุ่มคำและบางวลี
- 2.4 เข้าใจเอกัตถประโยค (Simple sentences) ที่สั้น ๆ
- 2.5 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนใหญ่
- 2.6 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดทั้งหมด

3. ปริมาณของข้อความในการสื่อสาร

- 3.1 ผู้เรียนมิได้นำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดเลย
- 3.2 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดน้อยมาก
- 3.3 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดบ้าง
- 3.4 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดพอสมควร
- 3.5 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดเป็นส่วนใหญ่
- 3.6 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดทั้งหมด

4. คุณภาพของสารที่นำมาสื่อสาร

- 4.1 คำพูดที่ผู้เรียนพูดไม่ถูกต้องเลย
- 4.2 มีคำพูดที่ถูกต้องตามโครงสร้างน้อยมาก
- 4.3 มีคำพูดที่ถูกต้องบ้าง แต่ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างทางภาษามาก
- 4.4 มีคำพูดที่ถูกต้องมาก แต่ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างทางภาษาบ้าง

4.5 มีคำพูดที่ถูกต้องเป็นส่วนมาก และมีปัญหาด้านโครงสร้างน้อยมาก

4.6 คำพูดถูกต้องทั้งหมด

5. สำเนียง

5.1 ออกเสียงผิด ๆ จนผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจบ่อยครั้ง

5.2 ออกเสียงผิดมากบ่อยครั้งและลงเสียงหนักผิดที่ทำให้เข้าใจยาก ต้องพูดซ้ำบ่อย ๆ ผู้ฟังจึงจะเข้าใจ

5.3 สำเนียงยังเป็นไทย ทำให้ต้องตั้งใจฟัง และการออกเสียงผิดบางครั้งทำให้เข้าใจผิดด้านไวยากรณ์และคำศัพท์

5.4 สำเนียงยังเป็นไทยอยู่บ้าง และออกเสียงผิดบางครั้งแต่ยังสามารถเข้าใจได้

5.5 ออกเสียงไม่ผิดเด่นชัด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา

5.6 ออกเสียงเหมือนเจ้าของภาษา ไม่มีสำเนียงไทยเลย

6. ความพยายามในการสื่อสาร

6.1 ไม่แสดงความพยายามที่จะสื่อสารเลยและหยุดเงียบเป็นเวลานาน

6.2 มีความพยายามที่จะสื่อสารน้อยมากและขาดความกระตือรือร้น

6.3 มีความพยายามที่จะสื่อสารบ้าง แต่ขาดความกระตือรือร้น

6.4 มีความพยายามที่จะสื่อสารดี แต่ยังไม่รู้จักใช้ท่าทางช่วย

6.5 มีความพยายามที่จะสื่อสารมากและรู้จักใช้ท่าทางช่วย

6.6 ผู้เรียนพยายามเป็นพิเศษที่จะสื่อสาร โดยใช้ทั้งภาษาพูดและท่าทางเพื่อ

การแสดงออก

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนประเมินความสามารถในการพูดดังกล่าวให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริงและระดับความสามารถของผู้เรียน โดยได้กำหนดองค์ประกอบของการพูดในหัวข้อต่อไปนี้คือ

1. ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถในการพูดอย่างราบรื่นเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด

2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการพูดประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนพูด

3. ปริมาณของข้อมูลที่สื่อสารได้ หมายถึง ความสามารถในการนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดในปริมาณที่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร

4. ความพยายามในการสื่อสาร หมายถึง ความพยายามที่จะให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด โดยใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูดเพื่อสื่อสาร รู้จักใช้ท่าทางช่วยในระหว่างการสนทนา

จากรายละเอียดดังกล่าวผู้วิจัยขอเสนอเกณฑ์และคุณภาพของความสามารถในการพูดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 เกณฑ์และคุณภาพของความสามารถในการพูด

เกณฑ์	คะแนน	คุณภาพ
ความคล่องแคล่ว	5	พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังไม่เข้าใจของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด
	4	มีความลังเลในการพูดบางครั้งบางคราว มีความลังเลบ่อยและพูดตะกุกตะกักบ้างเพราะพูดประโยคใหม่และต้องจัดเรียงคำ
	3	มีความลังเลบ่อยและพูดตะกุกตะกักบางประโยคไม่สมบูรณ์
	2	พูดช้ามากและไม่สม่ำเสมอขเว้นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคที่ใช้กันอยู่ประจำพูดตะกุกตะกักและไม่ปะติดปะต่อกันจน
	1	ไม่สามารถสนทนากันได้
ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ	5	เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนใหญ่เข้าใจ
	4	ประโยคความเดียวที่สั้น ๆ
	3	เข้าใจเป็นบางกลุ่มคำและวลี
	2	เข้าใจเพียงเล็กน้อยที่เป็นส่วนย่อยๆ หรือคำเดี่ยว ๆ
	1	ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนพูดเลย

ตาราง 1 (ต่อ)

เกณฑ์	คะแนน	คุณภาพ
ปริมาณของข้อมูลที่สามารถ สื่อสารได้	5	ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดเป็น ส่วนมาก
	4	ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดพอ สมควร
	3	ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดบ้าง
	2	ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดน้อยมาก
	1	ผู้เรียนมิได้นำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดเลย
ความพยายามในการสื่อสาร	5	มีความพยายามที่จะสื่อสารมากและรู้จักใช้ ท่าทางช่วย
	4	มีความพยายามที่จะสื่อสารดี แต่ยังไม่รู้จักใช้ ท่าทางช่วย
	3	มีความพยายามที่จะสื่อสารบ้าง แต่ยังขาด ความกระตือรือร้น
	2	มีความพยายามที่จะสื่อสารน้อยมากและขาด ความกระตือรือร้น
	1	ไม่แสดงความพยายามที่จะสื่อสารเลยและ หยุดเงียบเป็นเวลานาน

สำหรับเกณฑ์ให้คะแนนความสามารถในการพูดของผู้เรียนนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจให้
คะแนนตามเกณฑ์การประเมินของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองคือ ผ่านร้อยละ 50

ความสามารถในการเขียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียนที่จะกล่าวถึงได้แก่ ความหมายของการเขียน ความสำคัญของการเขียน องค์ประกอบในการเขียน ความสามารถในการเขียนและการประเมินความสามารถในการเขียน

1. ความหมายของการเขียน

การเขียนนับเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งทักษะหนึ่งสำหรับการเรียนภาษาชั้นสูง เพราะการเขียนเป็นเครื่องมือที่ช่วยบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียนหรือทราบมา และยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารตลอดจนความรู้ต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบอีกด้วย ซึ่งการเขียนมีความแตกต่างจากการพูด คือ ผู้รับสารและผู้ส่งสารจะแยกกันโดยสิ้นเชิง ผู้เขียนจะไม่ได้รับการตอบสนองกลับจากผู้รับสาร เช่น การพยักหน้า การยิ้ม การเปิดตากว้าง ฯลฯ ซึ่งถือว่าการสื่อสารแบบทางเดียว ในขณะที่การพูด ผู้ฟังและผู้พูดมีโอกาสพูดจาแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยตรง สำหรับความหมายของการเขียนนั้นได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

สุจิตรา อินทรศรี (2537) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนของ Gere (1985) ไว้ว่า การเขียนคือการสื่อสาร โดยเป็นการสื่อความรู้ ข้อมูลจากผู้ส่งสาร (ผู้เขียน) ไปยังผู้รับสาร (ผู้อ่าน) และการเขียน คือ การแสดงความรู้สึกรักนึกคิดของตนเอง (Self-express) ของผู้เรียน นอกจากนี้ การเขียนยังหมายถึงสิ่งที่เป็นสาธารณะ กล่าวคือ ทุก ๆ คนมีสิทธิในการเป็นส่วนหนึ่งของการเขียนและการเขียนเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยกฎเกณฑ์รวมทั้งเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้

สังเวียน สฤณดิกุลและคณะ (อ้างในวนิดา เพ็ญกิ่งกาญจน์, 2531) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความรู้ของตนให้ผู้อื่นได้เข้าใจเหมือนผู้เขียน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถในด้านศัพท์ ไวยากรณ์ การใช้ถ้อยคำ สำนวนที่สละสลวย ตลอดจนพื้นฐานทางด้านวิจารณ์และจินตนาการด้วย

Byrne (1997) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนหมายถึง การที่ผู้เขียนใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็นตัวอักษร หรือกลุ่มของตัวอักษรเพื่อให้มีความหมายแทนเสียง หรือคำพูดที่เปล่งออกมา ซึ่งการเขียนไม่ใช่เป็นเพียงแค่ผลจากการรวมสัญลักษณ์เพื่อแทนเสียงเท่านั้น แต่การเขียนด้วยสัญลักษณ์ดังกล่าวยังจะต้องถูกเรียบเรียงให้มีความถูกต้องตามกฎเกณฑ์ รูปแบบของคำและประโยคของภาษา ซึ่งสอดคล้องกับอังจรา วงศ์โสธร (2539) ที่กล่าวว่า ทักษะเขียนเป็นระบบของการสื่อความหมายทางสายตา (Visual communication) ไม่ได้เป็นการถ่ายทอดภาษาพูดออกมาเป็นอักษรบนหน้ากระดาษ ทักษะเขียนประกอบไปด้วยทักษะกลไก คือ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทักษะในการ

ใช้ศัพท์ ทักษะในการใช้ไวยากรณ์ และการคิดอย่างมีเหตุผล ได้แก่การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนความชัดเจนของการสื่อสาร

2. ความสำคัญของการเขียน

โลกยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะภาษาเขียน ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ การสื่อสารกันด้วยภาษาเขียน ช่วยให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารสามารถติดต่อกันได้อย่างละเอียด เกิดความเข้าใจถูกต้องด้วยกันทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เพราะผู้ส่งสารสามารถคิด เรียบเรียงและทบทวนภาษาที่จะใช้สื่อสารอย่างรอบคอบ (พูนรัตน์ แสงหนุ่ม, 2538) Standfield (1979 อ้างในวิไลพร ธนสุวรรณ, 2536) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของเรา เพราะความสามารถในการเขียนเป็นปัจจัยอันดับแรกที่จะช่วยให้มนุษย์เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเขียนมีส่วนช่วยในการทำให้มนุษย์รู้จักปรับปรุงตัวเองในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งมีส่วนให้มนุษย์ได้สร้างความเข้าใจให้กับครอบครัว การงาน ชุมชนและประเทศชาติ

นอกจากความสำคัญในการสื่อสารโดยทั่วไปแล้ว ในด้านการศึกษา การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจในสิ่งที่ค้นคว้า เพื่อให้ผู้ประเมินสามารถตรวจสอบและวัดผลได้อย่างถูกต้องแน่นอน จิตรา ชัยอมฤต (2539) กล่าวว่า ทักษะการเขียนจัดว่าเป็นทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งในกระบวนการเรียน ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะการเขียนควบคู่ไปกับทักษะการเรียนอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในการเรียน ผู้เรียนอาจต้องเขียนในสิ่งที่เขาได้ค้น ได้ฟังจากการบรรยาย หรือเขียนข้อมูลต่าง ๆ จากการอ่านเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจและจดจำเนื้อหานั้น ๆ หรือเพื่อจะได้นำข้อมูลนั้น ๆ ไปเขียนเป็นรายงานหรือพุดรายงานหน้าชั้นเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีวิทย์ วรรณประเสริฐ (2522) ที่กล่าวว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญเพราะผู้เรียนภาษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทักษะนี้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นโดยทางตัวอักษร จดบันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนหรือรับทราบมา ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ของตนให้ผู้อื่นได้ทราบอีกด้วย นอกจากนี้ Raimes (1987, pp. 36-41 อ้างใน พูนรัตน์ แสงหนุ่ม, 2538) ได้มองเห็นบทบาทและประโยชน์ของการสอนเขียนไว้หลายประการ คือ

1. การเขียนเพื่อเสริมแรง (Writing for reinforcement) ช่วยให้ผู้เรียนได้เขียนเสริมแรงในสิ่งที่ได้เรียนและพูดปากเปล่าไปแล้ว

2. การเขียนเพื่อการฝึกฝน (Writing for training) ช่วยในการฝึกใช้รูปแบบต่าง ๆ ของประโยคและโครงสร้างทางภาษาที่อาจจะเป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้เรียน เป็นการฝึกการเขียนในระดับสูงกว่าประโยค

3. การเขียนเพื่อการเลียนแบบ (Writing for imitation) ช่วยให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับรูปแบบของการใช้คำโครงสร้าง

3. องค์ประกอบของการเขียน

Heaton (1975, p. 438 อ้างใน สุจิตรา อินทรศรีศรี, 2537) ได้ทำการวิเคราะห์และจัดองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเขียนไว้ดังนี้ คือ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammatical skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม องค์ประกอบที่สอง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคและภาษา (Stylistical skills) หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบที่สาม ความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่หรือตัวเขียนใหญ่ และองค์ประกอบที่สี่ คือความสามารถในการคิดและลำดับความคิด (Judgement skills) หมายถึง ความสามารถในการที่จะเขียนตามความคิดและลำดับความคิดนั้นๆ อย่างสมเหตุผล

ส่วน Harris (1974, pp. 68-69 อ้างใน อูมา เกียรติศิริโรจน์, 2544) กล่าวว่า การเขียนโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเขียน
2. การวางรูปแบบ (Form) ได้แก่ การเรียบเรียงและจัดลำดับเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องและตรงตามจุดมุ่งหมายในการเขียน
3. ไวยากรณ์ (Grammar) ได้แก่ การใช้รูปแบบและโครงสร้างไวยากรณ์อย่างถูกต้องและสื่อความหมายได้
4. ลีลา (Style) ได้แก่ การเลือกโครงสร้าง การเลือกคำ และสำนวนต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายเฉพาะหรือเพื่อให้เกิดอารมณ์ในข้อความที่เขียน
5. กลไกในการเขียน (Mechanics) ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของภาษาใช้ในการเขียน เช่น การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้อักษรตัวใหญ่ให้ถูกต้องตามเกณฑ์ของภาษานั้น ๆ

4. การประเมินความสามารถในการเขียน

การประเมินความสามารถในการเขียน เป็นการดำเนินการในระหว่างการเรียนการสอนเพื่อตรวจสอบความสามารถในการเขียนของผู้เรียน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอน

สามารถประเมินความสามารถในการเขียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรืองานในระหว่างหรือภายหลังการเรียนการสอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้คือ

1. ให้ผู้เรียนเลือกคำหรือกลุ่มคำมาเติมในจดหมายให้ถูกต้อง
2. ให้ผู้เรียนเปลี่ยนเสียงที่ได้ยินให้เป็นภาษาเขียน เพื่อการสะกดตัวเขียน คำศัพท์และอื่น ๆ เช่น การเขียนตามคำบอก
3. ให้ผู้เรียนเขียนคำถามคำตอบเกี่ยวกับภาพที่กำหนดให้
4. ให้ผู้เรียนเขียนเรื่องโดยผู้สอนกำหนดสถานการณ์และขอบข่ายของเรื่องที่เขียน
5. ให้ผู้เรียนเขียนต่อข้อความจากประโยคที่กำหนดให้
6. ให้ผู้เรียนฟังข้อความจากเทปแล้วสรุปเรื่องที่ได้อินด้วยตัวเอง
7. ให้ผู้เรียนฟังคำบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคน แล้วให้เขียนข้อความลงตารางให้ตรงกับคำบรรยาย

สำหรับกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ก็ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้ทำงานด้านการเขียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องกระทำในระหว่างการเรียนการสอนคืองานเขียนบทละครต่อจากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้เพื่อใช้ในการแสดง ซึ่งใช้ทดสอบความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ด้านเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนของสังขยา บุญมา (2542) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กำหนดประเด็นการให้คะแนนที่เน้นเนื้อหาและการเขียนเพื่อการสื่อสารมากกว่ารูปแบบการเขียน ซึ่งมีดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความชัดเจนในการแสดงออกทางความรู้สึก หมายถึง ความสามารถในการเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ความสนใจ ความชอบ ความไม่ชอบของตัวละครได้อย่างอิสระและชัดเจนตามแนวทางของตน
2. ความถูกต้อง หมายถึง ความสามารถในการใช้ศัพท์ ไวยากรณ์ ตัวสะกด และเครื่องหมายวรรคตอนอยู่ในระดับมาตรฐาน
3. การเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนเรียบเรียงความหรือเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมและชัดเจน มีการเรียงลำดับเหตุผลและความได้อย่างสอดคล้องกัน
4. ขอบเขตของการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการเขียนสื่อความหมายได้ชัดเจน ไม่ผิดความในการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์

จากรายละเอียดดังกล่าว ผู้วิจัยขอเสนอเกณฑ์และคุณภาพของความสามารถในการเขียนได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 เกณฑ์และคุณภาพของความสามารถในการเขียน

เกณฑ์	คะแนน	คุณภาพ
ความชัดเจนในการแสดง ออกทางความรู้สึกนึกคิด	9-10	เขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ความสนใจ ความชอบ ความไม่ชอบของตัวละครได้อย่างอิสระตามแนวทางของตน
	7-8	เขียนแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดยังไม่ชัดเจนดีนัก มีรายละเอียดมาสนับสนุนเหตุผลแต่ยังไม่สมเหตุผลเท่าที่ควร
	5-6	มีความพยายามในการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดไม่ค่อยมีรายละเอียดและเหตุผลมาสนับสนุน แต่ยังพอจับใจความได้
	3-4	การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดยังสับสน ไม่ชัดเจน จึงจับใจความไม่ได้
	1-2	ไม่มีการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดเลย หรือเขียนน้อยจนประเมินไม่ได้
ความถูกต้อง	9-10	การใช้ศัพท์ ไวยากรณ์ ตัวสะกด และเครื่องหมายวรรคตอนอยู่ในระดับมาตรฐาน
	7-8	ใช้ไวยากรณ์ ศัพท์ ตัวสะกด เครื่องหมายวรรคตอนได้ดี ที่ผิดต้องไม่กีดขวางความหมาย
	5-6	โดยทั่วไปใช้ไวยากรณ์ ศัพท์ ตัวสะกดและการใช้เครื่องหมายวรรคตอนมีที่ผิดที่ไม่สำคัญอยู่บ้าง แต่สื่อความหมายได้
	3-4	ไวยากรณ์ ศัพท์ ตัวสะกด และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนยังไม่มั่นคง แต่ได้ใจความไม่มีความคุมเครือ

ตาราง 2 (ต่อ)

เกณฑ์	คะแนน	คุณภาพ
ความถูกต้อง	1-2	ไม่รู้โครงสร้างของประโยคเลย พบแต่ข้อผิดพลาดเป็นส่วนใหญ่ สื่อความไม่ได้ มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะประเมิน
การเรียบเรียงความ	5	เขียนเรียบเรียงความหรือเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม และชัดเจน มีการเรียงลำดับเหตุผลและความได้อย่างสอดคล้องกัน
	4	เขียนเรียบเรียงเรื่องได้ค่อนข้างดี ใจความสำคัญชัดเจนแต่บางครั้งการเรียงลำดับความหรือเนื้อหา ยังไม่ต่อเนื่อง
	3	เขียนเรียบเรียงได้พอใช้ ข้อสนับสนุนน้อยไป การเรียงลำดับจึงไม่สมบูรณ์
	2	ความเรียงส่วนใหญ่ไม่ปะติดปะต่อ แต่พอจับใจความได้จากเค้าโครงเรื่อง
	1	เขียนเรียบเรียงความหรือเนื้อหาไม่ต่อเนื่องขาดการเชื่อมโยงเหตุผลและการดำเนินเรื่อง
ขอบเขตการสื่อสาร	5	สามารถเขียนสื่อความได้ชัดเจน ไม่มีผิดความในการสื่อสาร ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์และผู้รับสาร
	4	สื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ค่อนข้างชัดเจนใช้ภาษาเหมาะสมกับกิจกรรมการเขียนเกือบทั้งหมด ไม่มีผิดความหมายที่สำคัญ ๆ ไป

ตาราง 2 (ต่อ)

เกณฑ์	คะแนน	คุณภาพ
	3	สามารถใช้ภาษาในวงกว้างพอประมาณ สื่อสารได้โดยไม่ผิดไปจากที่ตั้งใจไว้มากนัก ภาษาส่วนใหญ่เหมาะสมกับกิจกรรมการเขียน
	2	สื่อสารได้บ้าง ต้องใช้ความพยายามในการสื่อสาร ภาษาที่ใช้มีความไม่ชัด มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเขียนบ้างบางส่วน
	1	สื่อสารได้อย่างจำกัดมาก ภาษาที่ใช้ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเขียนเลย

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง คือผ่านร้อยละ 50

แรงจูงใจ

Douglas (1993, p. 152) ได้กล่าวถึงความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจหมายถึง สิ่งที่เป็นตัวขับเคลื่อน หรือก่อให้เกิดความรู้สึก ความปรารถนา ซึ่งส่งผลให้ผู้นั้นรู้สึกอยากกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แรงจูงใจ หมายถึง ตัวเลือกที่ผู้คนสามารถเลือกที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อจุดหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเลือกที่จะไม่เข้าร่วม โดยการหลีกเลี่ยง ซึ่งจะเป็นไปตามระดับของความมานะพยายาม ตามความต้องการ และแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ

Deli (1957, p. 23 อ้างใน Douglas, 1993) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจมี

2 ชนิดด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน หมายถึงพฤติกรรมที่ผู้คนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหวังผลรางวัลตอบแทนแต่อย่างใด แต่เข้าร่วมเพราะกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งผลที่ได้รับ

จากการเข้าร่วมกิจกรรมจะได้ผลตอบแทนทางด้านจิตใจ เช่น ความมีชื่อเสียง ความสำเร็จและความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง

2. พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอก หมายถึง การที่แรงจูงใจภายนอก เช่น การคาดหวังถึงรางวัล เงินทอง คะแนน คำชมเชย หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกทำโทษ ฯลฯ เป็นตัวที่นำพาให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้เกิดจากความต้องการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้เรียนเอง

จากรายละเอียดของพฤติกรรมข้างต้น สอดคล้องกับ Moore (1992, pp.172-179 อ้างใน สังขยา บุญมา, 2542 หน้า 76-77) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ชนิด กล่าวคือ

1. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivation) หมายถึง สภาวะความต้องการอันเกิดจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวผู้เรียนที่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อต้องการหรือหวังผลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเท่านั้น ไม่ได้กระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง มีความผูกพันทางด้านจิตใจกับกิจกรรมหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ นั้นน้อยมาก ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เรียกอีกนัยหนึ่งว่า สิ่งล่อภายนอก (Extrinsic incentives) เช่น กลวิธีการสอน เป็นปัจจัยสำคัญของสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของผู้เรียน

2. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) หมายถึง สภาวะที่ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าที่จะแสดงออกทางพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ พอใจที่จะกระทำและมุ่งบรรลุความสำเร็จที่จะกระทำกิจกรรมนั้นเป็นสภาวะความต้องการอันเกิดจากปัจจัยภายในที่ผู้เรียนเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ เช่น ทักษะคิด ค่านิยม ความต้องการและปัจจัยส่วนตัวอื่น ๆ ซึ่งเรียกอีกนัยหนึ่งว่า สิ่งล่อภายใน (Intrinsic incentives) ดังนั้นแรงจูงใจภายในจึงเกิดภายในตัวผู้เรียนเอง ไม่ใช่กระทำเพราะถูกบังคับ จึงมีผลยั่งยืน ไม่หมดหรือเปลี่ยนไปง่าย ๆ เหมือนแรงจูงใจภายนอก เช่น ตัวอย่างการทดลองของ Patterson (1993) ที่ได้ทำการศึกษาผลของสิ่งล่อภายนอกและสิ่งล่อภายในที่มีต่อแรงจูงใจภายใน และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน โดยใช้สถานการณ์การประเมินผล 2 รูปแบบ กล่าวคือ วัดระดับคะแนนที่ได้จากการเขียนซึ่งเป็นสิ่งล่อภายนอก อีกรูปแบบหนึ่ง คือ วัดทัศนคติหลังการเขียนซึ่งถูกกำหนดว่าเป็นสิ่งล่อภายใน ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้สิ่งล่อภายในได้รับแรงจูงใจภายในและผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเพิ่มขึ้น แต่ผู้เรียนในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับแรงจูงใจภายนอกและผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก็ลดลงอีกด้วย

ดังนั้น จึงเกิดคำถามขึ้นว่าแรงจูงใจชนิดไหนที่มีพลังในการผลักดันให้ผู้คนกระทำการต่าง ๆ มากกว่ากัน ซึ่ง Maslow (1970, อ้างใน Douglas, 1993) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจภายในมีพลังเหนือกว่าแรงจูงใจภายนอก ตามทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Hierarchy of needs) ได้กล่าวว่ามนุษย์มีแรงจูงใจและปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับตนเอง ภายหลังจากที่ความต้องการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ความต้องการทางกาย ความต้องการรู้สึกปลอดภัย ตลอดจนความต้องการทางสังคม ฯลฯ ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์มีความต้องการการยอมรับตนเอง ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความ

ต้องการการยอมรับตนเองหรือความต้องการประสบผลสำเร็จถูกแสดงออกมาโดยไม่ต้องมีรางวัล หรือสิ่งล่อใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวแต่อย่างใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการละครแบบมีบทพูดและไม่มีบทพูด และกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ทั้งในและต่างประเทศ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ และกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ มีดังนี้คือ

งานวิจัยต่างประเทศที่ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอน เช่น O'Day (2000) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อศึกษาถึงการใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ของครูจำนวน 7 คน ที่สอนในรายวิชา Roman Banquet Project ซึ่งเป็นครูที่ไม่มีประสบการณ์ในการใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้มาก่อน เพื่อศึกษาว่าครูใช้กิจกรรมดังกล่าวอย่างไร และมีผลกระทบต่อความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเขียนของผู้เรียนหรือไม่ และมีกระบวนการในการสอนอย่างไร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การถ่ายภาพ การบันทึกวีดีโอเทป และการเก็บข้อมูลจำลอง (Artifact collection)

ผลจากการวิจัยพบว่า ครูที่ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ รายงานว่า กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกลวิธีการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการวางแผนที่ดี ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความคล่องตัว มีความกระตือรือร้นและมีความยืดหยุ่น แต่ก็มีความเห็นว่าการที่ครูเริ่มต้นบทสนทนาให้อาจทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนถูกปิดกั้นไปบ้างเช่นกัน ในขณะเดียวกันครูผู้สอนพบว่าตนเองมีความสามารถในการคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ และการสะท้อนความคิดเห็นต่าง ๆ ดีขึ้น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม และกระตุ้นให้มีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียนมากขึ้น ในส่วนบทบาทของครู ผู้ร่วมในการวิจัยพบว่า กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ช่วยให้ครูมีหน้าที่ในการเอื้ออำนวยในการเรียนการสอน และเป็นผู้สนับสนุน

ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้มากกว่าเป็นผู้สอน และทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่กว้างขึ้น

Dodge (2001) ได้ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ในการเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนแคนาดา ผลการวิจัยพบว่าการเรียนภาษาที่สองโดยผ่านกิจกรรมดังกล่าวไม่เพียงแต่เน้นการแสดงออกทางอวัจนภาษา เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในการสื่อสารได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการเรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ประสบผลสำเร็จอย่างสูงในการส่งเสริมการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผลงานและมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุก ๆ คนมีส่วนร่วมโดยตรงในทุกขั้นตอนของกิจกรรม และเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดทางเลือกในการเรียนให้ผู้เรียนหลายทาง นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยตนเอง เพราะกิจกรรมที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดมนุษยนิยม กล่าวคือ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ภาษามีไว้เพียงเพื่อจะสื่อสารกับผู้คนเท่านั้น แต่เพื่อพัฒนาศักยภาพภายในตัวเองของผู้เรียน และถือว่าภาษาเป็นเพียงเครื่องมือของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการเรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย เพราะในการแสดงละครจุดสนใจของผู้เรียนไม่ได้อยู่ที่การออกเสียงในภาษาที่สองเท่านั้น แต่ขณะเดียวกันผู้เรียนต้องแสดงออกถึงอารมณ์ของตัวละครที่ได้แสดงอยู่อีกด้วย และพบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนและมีความกล้าที่จะลองผิดลองถูกมากขึ้น

นอกจากนี้ กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมที่สามารถใช้ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการเขียนอย่างเดียวเท่านั้น กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคมดีขึ้นด้วย เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การแก้ปัญหาเมื่อมีการขัดแย้งกันภายในกลุ่ม การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Bowers และ Basso (1999) ที่ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทำการศึกษาว่า การใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่มอย่างไร ประชากรที่ทำการศึกษานักเรียนเกรด 7 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนชนบทของรัฐอินแทริโอ ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่รายงานว่าผู้เรียนเรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกันในกลุ่มมากขึ้น เช่น การเรียนรู้ที่จะรับฟังและเคารพความคิดเห็นหรือคำแนะนำของเพื่อน การเรียนรู้ที่จะร่วมมือกันแก้ปัญหาภายในกลุ่ม การเรียนรู้ที่จะประนีประนอมกันภายในกลุ่มมากขึ้น และกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนดีขึ้นอีกด้วย

2. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศนั้นได้มีผู้ศึกษาถึงการนำกิจกรรมการละครเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดและทักษะการฟัง-พูด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ วัชรพงษ์ ทองงาม (2541) ได้พัฒนากิจกรรมการละครแบบมีบทบาท เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ที่มีต่อกิจกรรมการละครแบบมีบทบาท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 2/2 จำนวน 39 คน ที่ลงทะเบียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด (อ 024 ก) วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ผลจากการพัฒนากิจกรรมการละครแบบมีบทบาท พบว่ากิจกรรมการละครแบบมีบทบาทเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลาง ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนมากและทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวกและเห็นด้วยต่อกิจกรรมการละครแบบมีบทบาท

ซึ่งผลของการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของแสงจันทร์ เหมเชื้อ (2534, อ้างใน วัชรพงษ์ ทองงาม, 2541) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการละครสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนไทยน้อย ปีการศึกษา 2533 จำนวน 38 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการละคร 10 กิจกรรม แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการละคร ผลจากการทดลองสรุปได้ว่า เทคนิคการละครมีความเหมาะสมในการใช้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและมีบทบาทในการเสริมทักษะความรู้ทางภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะพูด